

Gezocht: slagvaardigheid

"Het kan verkeren", zei Bredero. In de zomer van 2007 was dé politieke discussie: "hoe voor het probleem Brussel-Halle-Vilvoorde een aanvaardbaar compromis uitwerken?" Vervolgens een aartsmoeilijke opdracht om een federale regering op de been te brengen. Later een echte regeringscrisis. En begin 2008 pikte – ten gevolge van de hoogoplopende inflatie – het thema koopkracht de draad op.

Vandaag zitten we in een enorme wereldwijde economische crisis. De hele West-Europese economie krimpt. In België is een kwart van de arbeiders werkloos geworden. Waar men een jaar geleden nog voor het arbeidsmarktbeleid zo goed als alle aandacht richtte op de activering van werklozen, gaat de politieke discussie nu over overbruggingskredieten en maatregelen voor gedeeltelijke werkloosheid. De discussie over het verhogen van *ook* de werkloosheidsuitkeringen is in de huidige context dus zeker niet ongepast.

Hopelijk staan de vizieren intussen op scherp. Bij wie dat nog niet het geval is, moet dringend een kopij van het rapport van de Hoge Raad voor Financiën bezorgd worden. Een mogelijk begrotingstekort van 15 miljard euro is de eerste klip die moet genomen worden in 2010, maar bijlange niet de laatste. Het ACW dringt aan op een langetermijnvisie waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Janus-gezicht van belastingen

Wie aan tekorten denkt, denkt automatisch ook aan besparingen of aan nieuwe belastingen. Nochtans hoeft het niet zo tweeledig te zijn. Wie in zijn dagelijks huishouden verschillende bronnen van inkomsten heeft, maar nauwelijks checkt óf er wel betaald wordt, óf er genoeg betaald wordt en óf de betaling correct verlopen is, hoeft niet verwonderd zijn als er geen euro's overblijven op het einde van het jaar. En net dát heeft de federale overheid al jaren gedaan.

De kans op een controle bij een bedrijf dat in het Brusselse gevestigd is, ligt op 4,5 procent. Boekhouders applaudisseren als hun klant beslist naar het hoofdstedelijk gewest te verhuizen. Volgens professor Michel Maus (VUB) ligt de algemene fraudegraad in onze buurlanden vijf tot zeven procent lager. Aan de hand van diens berekeningen zouden we met een gelijkaardige fraudegraad al tien miljard euro

Het is opvallend dat er voor onze competitiviteitsgraad steeds verwezen wordt naar onze buurlanden, maar als het over fraude gaat moeten we blijkbaar maar niet het voorbeeld van het buitenland volgen.

extra inkomsten hebben. Het is opvallend dat er voor onze competitiviteitsgraad steeds verwezen wordt naar onze buurlanden, maar als het over fraude gaat moeten we blijkbaar maar niet het voorbeeld van het buitenland volgen.

Het ACW heeft steeds gepleit voor rechtvaardige belastingen. Dat wil niet zeggen dat we snel gaatjes moeten vullen. Dat wil niet zeggen dat in tijden van crisis bedrijven extra hard moeten aangepakt worden. Dat wil wél zeggen dat belastingen juist en rechtvaardig moeten geïnd worden. Daarvoor moet de *Verelendungs*-strategie op Financiën dringend stoppen. Het ministerie waar al jaren geen hoofd van de administratie meer is. Waar iemand hoofd kan zijn van een departement dat niet bestaat. Met andere woorden, waar tien jaar na de invoering van Coperfin - de grote hervorming van de belastingadministratie - de nieuwe structuur nog altijd niet op poten staat. Het is verbazingwekkend dat Vlaamse liberalen - die pleiten voor een efficiënte overheid - een minister steunen die in feite de inefficiëntie heeft gecultiveerd.

Belastingen in België krijgen zo langzamerhand een Janus-gezicht. Van de ene kant: het land met de enorme belastingdruk. Het meest geciteerde cijfer: 44%. Maar voor bedrijven die kunnen genieten van de notionele intrestaftrek, toont Janus zijn andere gezicht: de intrestaftrek is een reductiebon die de normale 33 in ongeveer 10% kan veranderen. Hetzelfde geldt voor

veel bedrijven en personen die door ontduiking of ontwijking aan een juiste belastinginning kunnen ontsnappen.

Onder het mom van relance pleiten liberalen bijvoorbeeld ook voor de BTW-verlaging van 21 naar 6% in de horecasector, goed wetende dat dit enkel een verholen techniek is om de inkomsten van de restauranthouders te vergroten. Toen het voorstel gekoppeld werd aan een juiste inning van de inkomsten - zoals de verstrooide (?) liberaal Van Quickenborne voorstelde - werd hij onmiddellijk door zijn partijgenoten naar het hoekje verwezen.

Crisissen zijn uitdagingen. Eén van die uitdagingen is méér dan ooit duidelijk te maken dat belastingen nodig zijn om behoorlijke sociale uitkeringen, collectieve diensten en inkomensverdeling mogelijk te maken.

De uitdaging bestaat er ook in om belastingen zelf eerlijker te maken. Juister geïnd en progressiever toegepast. Interessant daarbij is dat meer en meer het bankgeheim openlijk bekritiseerd wordt door landen van de Europese Unie die een grotere fiscale transparantie eisen. Omdat fiscale paradijzen natuurlijk de concurrentie tussen de lidstaten scheef trekken.

Gezocht: slagvaardigheid

Wie de enorme uitdagingen ziet, beseft de noodzaak van een samenhangende en sterke

Het is verbazingwekkend dat Vlaamse liberalen – die pleiten voor een efficiënte overheid – een minister steunen die in feite de inefficiëntie heeft gecultiveerd.

beleidsvoering. De federale regering van ons land werd onder een zeer moeilijk gesternte geboren. De kiezer heeft de kaarten voor een stabiele regering nu eenmaal niet zo makkelijk gelegd.

Toch zullen er in de dichtbij en verre toekomst ernstige beslissingen genomen moeten worden. Omdat de situatie anders nog veel zal verergeren. Maar ook omdat besluiteloosheid de democratie verzwakt en het populisme in de hand werkt.

Neem nu het dossier asiel en migratie. Degene die het regeerakkoord meegeschreven heeft, maar wil blijven negeren dat er dringend regularisatiecriteria nodig zijn, liegt zich zelf dingen voor. Er bestaat zoiets als *agree to disagree*, maar die proeftijd zijn we al lang voorbij. En de mensen die op straat, in universiteitsgebouwen en in opvanghuizen leven, zijn hun proeftijd ook al lang voorbij.

Vanuit blauwe hoek koketteert men graag met interview-dooddoeners als 'open-minded zijn' en 'geen angsten hebben'. Nationalisme is voorbijgestreefd. Of zoiets. In de realiteit van elke dag wil men zich blijkbaar enkel open tonen voor mensen die mooi, productief of hoog opgeleid zijn. Daarmee niet beseffend dat openheid ook openheid is (en moet zijn!) voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Het ACW heeft hier al meerdere malen aan de kar getrokken, samen met veel andere part-

ners, en zal dat ook blijven doen tot men woord houdt.

Met 7 juni en de Vlaamse verkiezingen in het vooruitzicht hopen we dat de hoogdringendheid van de crisis geen verdere *crispaties* zal opleveren. Beide niveaus hebben hun eigen waarde en mogelijkheden en kunnen via de diverse al bestaande kanalen hun gemeenschappelijke inspanningen coördineren en opdrijven. Zoals bekend wil het ACW meestappen in een staatsvorming, zolang die niet polariserend werkt tussen de gemeenschappen en de 'gewone mensen' er ook beter van kunnen worden. Twee criteria die in crisistijd *a fortiori* gelden.

Uitdagingen voor het ACW

De financiële en economische crisis vormt ook een uitdaging voor het ACW. Zoals voorheen zullen we nog sterker lijnen moeten uitzetten die geënt zijn op criteria van sociale rechtvaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. Zonder er op aan te sturen, krijgen we gelijk met de analyse die we eerder, in onverdachte tijden, over de economie maakten: maximalisatie van de winst, kortetermijndenken met steeds meer deregulering en flexibilisering, steeds meer privatisering en liberalisering... een vrije ongecontroleerde markt kapseist vroeg of laat onder haar eigen gewicht. Met als gevolg dat de gewone man en vrouw het gelag betalen.

Het ACW wil meestappen in een staatshervorming, zolang die niet polariserend werkt tussen de gemeenschappen en de 'gewone mensen' er ook beter van kunnen worden.

Niettemin is het ook voor een sociale beweging niet eenvoudig een goed draagvlak te creëren voor een sociaal verantwoord en duurzaam beleid. De verdediging van de verdere uitbouw van goede collectieve voorzieningen zoals kwalitatief en democratisch onderwijs, toegankelijke gezondheidszorg, goede welzijnsvoorzieningen, goed openbaar vervoer of aangepaste bejaardenzorg... moet het nog vaak afleggen tegen het populisme van degenen die het voortdurend opnemen voor lagere belastingen.

En toch is en blijft dat onze opdracht: uitleggen en goed informeren hoe we een sociaal duurzame samenleving zien. Wie er voordeel bij heeft. En waarom dit de enige optie is als men een gelukkige, rechtvaardige en verdraagzame samenleving op het oog heeft. Als sociale beweging hebben we het voordeel dat we de electorale koorts niet moeten ondergaan. We moeten - als dat nodig is - ook tegen

de stroom blijven ingaan. Tegen de stroom van individualisme, ongebreidelde vermarkting, toenemende onverdraagzaamheid en verruwing van de samenleving.

Er leeft in Vlaanderen een enorm engagement bij zoveel mensen: in jeugdbewegingen, bij ziekenzorgers, bij syndicalisten en in allerlei verenigingen en bij vrijwilligers in het algemeen. Een bron van altruïsme en positieve energie, waar dagelijks honderdduizenden mensen zich aan laven. Het is aan het ACW, als sociale beweging, om de structurele inzichten uit die bron te vertalen naar beleidsvoerders. Het is de meest rechtlijnige en duurzame manier om een sociale politiek op te bouwen. Zeker in deze periode zullen we teruggrijpen naar de 'roots' van onze beweging. Onvermijdelijke speerpunten daarin zijn rechtvaardige verdeling van inkomens en vermogens, een sterke en goed georganiseerde overheid en bescherming van de meest kwetsbaren.